

Metody notowania. Cz.1 - notatki linearne

Cele spodziewane efekty:

- uświadomienie uczniom, jakim celom może służyć robienie notatek (zwrócenie uwagi na przydatność robienia notatek jako formy aktywnego uczenia się)
- uświadomienie uczniom, że notatki mogą być lepsze i gorsze pod względem funkcjonalności
- wdrożenie uczniów do bardziej efektywnego notowania

Tok lekcji:

1. Zagajenie - do czego służą notatki? - „giełda pomysłów”
Obok funkcji „zewnętrznej pamięci” podkreślamy robienie notatek jako metodę uczenia się, aktywnego powtarzania materiału, rozwiązywania problemów. W związku z łatwym dostępem do literatury, wydawnictw encyklopedycznych, w związku z możliwością kserowania - spada znaczenie notatek jako „zewnętrznej pamięci”. Aktualne pozostają funkcje pozostałe. Notatki należy dostosować właśnie do nich.
2. Rodzaje notatek
 - a) struktura treści
 - b) zapis treści - dalsza część dotyczyć będzie punktu b.
3. Co notujemy?
 - a) odrzucamy możliwość dosłownego notowania wyrwanych z kontekstu fragmentów wypowiedzi wykładowcy lub autora książki - taki sposób notowania uniemożliwia nam aktywność intelektualną - przyjmujemy postawę bardzo pasywną, a więc nie uczymy się w tym czasie
 - b) notujemy swoje własne refleksje - materiał już sparafrazowany - wymusza to postawę aktywną, demaskuje każdy moment nieuwagi, pozwala kontrolować poziom rozumienia treści; taka postawa sprzyja zapamiętywaniu; robiąc notatki w ten sposób jednocześnie uczymy się.
4. Wskazówki dotyczące strony graficznej notatek
 - a) piszemy na pojedynczych kartkach najlepiej formatu A4 - łatwiej nimi manipulować podczas uczenia się
 - b) piszemy tylko na jednej stronie i co drugą linijkę - unikamy zagęszczenia; notatka powinna być czytelna i przejrzysta
 - c) każda kartka może zawierać tylko jedną sensowną całość - nie należy kumulować treści na jednej kartce
 - d) po prawej stronie zostawiamy margines - na końcu wypiszemy na nim najważniejsze informacje
 - e) notatki organizujemy w taki sposób, żeby ilość punktów i ilość podpunktów każdego punktu nie przekraczała siedmiu - pamięć krótkiego okresu ma pojemność 7 ± 2 jednostki - notatki mają być tak zorganizowane, żeby sensowne całości mogły w komplecie znaleźć się jednorazowo w pamięci krótkiego okresu, gdzie zachodzą wszystkie operacje związane z myśleniem, „obróbką” materiału
 - f) wykorzystujemy kolory - kolory odwołują się do myślenia prawopółkulowego - uaktywniają prawą półkulę mózgową.
 - g) wykonujemy rysunki - z tych samych powodów
 - h) wykorzystujemy symbole i skróty - w celu zaoszczędzenia miejsca i czasu
 - i) tworzymy własny system symboli
 - j) jeśli zajdzie taka potrzeba - notatkę przepisujemy, dbając o jej strukturę (uwzględniając zasady porządkowania materiału)

Uwagi o realizacji

Na poziomie szkoły średniej umiejętność o ograniczonej przydatności. Uczniowie albo otrzymują notatkę od nauczyciela, albo sporządzają ją wg. z góry określonych zasad na konkretnym przedmiocie. Stają się bardziej przydatne dopiero w miarę usamodzielniania się ucznia w procesie zdobywania wiedzy - np. w ramach zbierania materiału do obszernego referatu, czytania literatury dodatkowej, przygotowywania się do dużych powtórek